

NOTAT

19. januar 2012
J.nr. 3401/1001-3680
Ref.

Svar på spørgsmål fra Enhedslisten om borgermobilisering og afgifter

Spørgsmål 1:

Hvilke redskaber kan – udover afgifter - tages i anvendelse for at fremme borgeres, organisationers, virksomheders og kommuners involvering og medejerskab til at fremme energibesparelser?

Svar:

Regeringens udspil til den fremtidige energipolitik indeholder en række virkemidler til fremme af energibesparelser, som specifikt er rettet mod at give borgere, virksomheder og myndigheder incitament til at gennemføre besparelser. Disse omfatter ud over afgifter følgende:

- Tilskud til fremme af energirenovering af boliger. Det fremgår af finansloven, at der afsættes 0,5 mia. kr. per år i 2013 og 2014 til fremme af energibesparelser i boliger.
- Energiselskabernes indsats. Energiselskabernes spareindsats forøges frem til 2020 med 100 pct. i forhold til i dag. Derudover skal en del af selskabernes indsats målrettes mod eksisterende bygninger og erhverv.
- Videreførelse af Videntcenter for energibesparelser i bygninger
- Skærpelse af energispareindsatsen for den offentlige sektor.

Derudover arbejder Go' Energi på at sprede information og gennemføre kampagner om energibesparelser.

Spørgsmål 2:

Hvorledes kan der etableres og finansieres en ordning, hvor husejere gratis kan få adgang til et energisyn hvert 5 år med henblik på at indkredse de 3 mest oplagte varmebesparelsetiltag i huset og hvad prisen og tilbagebetalingstiden er herfor?

Svar:

Det indgår ikke i regeringens udspil at etablere en ordning, hvorefter der ydes tilskud til gennemførelse af energisyn med henblik på at indkredse de tre mest oplagte varmebesparelser.

Det er ikke muligt at beregne tilbagebetalingstid, da det kræver viden om størrelse af varmebesparelsetiltag samt hvilken andel heraf der gennemføres.

Opmærksomheden henledes i øvrigt på, at det er lovpligtigt med energimærkning af bygninger, som blandt andet skal finde sted ved bygningssalg, hvilket netop har til formål at identificere de mest oplagte varme- og energibesparelser i bygningerne og dokumentere disse ved en beregning af investeringen, energibesparelsen både i kroner og energienheder samt tilbagebetalingstiden.

Det skal endvidere understreges, at en del af energiselskabernes forpligtelse til at gennemføre energibesparelser foreslås i *Vores energi* udvidet og målrettet mod bl.a. energibesparelser i bygninger. Det kan derfor forventes, at energiselskabernes indsats i forhold til husejere og lejere vil blive øget.

Endelig skal der peges på den informationsindsats, som gennemføres af Go' Energi, hvor der blandt andet informeres om de hyppigst forekommende energibesparelsesmuligheder i bygninger.

Spørgsmål 3:

Der anmodes om kommentering af følgende forslag:

De almene boliger udgør ca. 20 % af alle boliger i Danmark. For mange af disse boliger er der "lavt hængende frugter" at høste i energibesparelser. Når de endnu ikke er effektueret, skyldes det en række særlige forhold, som gør det vanskeligere at gennemføre diverse energibesparende tiltag end ved andet byggeri.

På den anden side er der en voksende opmærksomhed i den almene boligsektor om behovet for at energioptimere deres boliger. Denne udvikling kan ansøres yderligere ved at iværksætte et forsøgsprogram, hvor almene boligafdelinger kan få støtte til at fastlægge og udmønte konkrete målsætninger og handlingsplaner for en årrække.

Der iværksættes et forsøgsprogram på 20 mio. kr. årligt i perioden 2012-2015. Midlerne anvendes som tilskud til almene boligafdelinger, der forpligter sig på konkrete energimålsætninger og handlingsplaner for at indfri målsætningerne. Af midlerne afsættes 2 mio. kr. årligt til en løbende evaluering og erfaringsformidling.

Forsøgsordningen udformes, så tilskudsstørrelsen pr. boligenhed afhænger af ambitionsniveauet for energibesparelser og kan fx variere mellem 5.000 og 10.000 kr. pr. boligenhed. Tilskuddet kan evt. udbetales i rater efter faktisk gennemførte tiltag i handlingsplanen. En typisk boligafdeling på 70 boliger vil dermed kunne opnå et tilskud på mellem 350.000 og 700.000 kr. til at understøtte gennemførelse af en energihandlingsplan.

Afdelingen og dens beboere skal for at modtage støtten indgå i en evaluering, hvor der forudsættes adgang til data for energiforbrug.

Forsøgspuljen kan understøtte 30-40 boligafdelingers handlingsplaner årligt, hvilket kan danne grundlag for en grundig erfaringsopsamling om energibesparende tiltag i den almene boligsektor.

Svar:

Ministeriet for By, Boliger og Landdistrikter oplyser, at der i perioden 2010-2013 er afsat 4 x 10 mio. kr. på finansloven til forsøg i det almene boligbyggeri. Tilvejebringelsen af bevillingen tog ikke mindst afsæt i ønsket om at reducere energiforbruget i det almene byggeri. Der er allerede iværksat en række forsøgsprojekter inden for bevillingen.

Spørgsmål 4:

Der findes kun meget ringe og spredt erfaringsopsamling og formidling af energirenovierungsprojekter i alle typer af bygninger. Hvad vil det koste at udvikle og drive en samlet fri tilgængelig hjemmeside med database, som opsamler en lang række konkrete erfaringer og referencer på gennemførte tiltag – med teknik, priser og effekt? Kan der fx etableres en hjemmeside, hvor firmaer selv kan indlægge data som skal konfirmeres og kommenteres af husets ejer – eller anden model som er ”selvregulerende”?

Svar:

Udviklingen af hjemmesider, der har til formål at opsamle og formidle oplysninger om energirenovierungstiltag med henblik på at tilskynde bygningsejere til at gennemføre energibesparelser hører ind under Go' Energi.

Go' Energi er en uafhængig institution under Klima-, Energi- og Bygningsministeriet med egen bestyrelse, der selv fastlægger sit eget arbejdsprogram.

Go' Energi oplyser, at Go' Energi har påbegyndt opbygningen af et ”bibliotek” med cases om energirenovierungsprojekter både fra boliger, herunder enfamiliehuse, fra erhvervslivet bygninger og fra den offentlige sektor. Hensigten er at fortælle de gode historier uden at negligere de udfordringer, som energirenovering ofte indebærer. Målsætningen er, at der kan samles et forholdsvis stort antal cases, hvoraf en del vil blive beskrevet udførligt, andre kun i hovedtræk.

Go' Energi vil formidle denne information både på tryk og per video, via egen hjemmeside, gennem artikler og indslag i pressen, annoncering m.v.

De første eksempler formidles primo 2012, og der vil i løbet af året især blive tilføjet eksempler fra private boliger, almene boligforeninger og mindre/mellemstore virksomheder.

Videncenter for energibesparelser i bygninger samler og formidler viden om konkrete og praktiske muligheder for at reducere energiforbruget i bygninger. Det sker ved, at Videncentret medvirker til, at byggeriets parter opnår flere kvalifikationer og nye værktøjer til at gennemføre energibesparende tiltag i bygninger.

Spørgsmål 5:

Hvilke muligheder er der for at staten opretter en ESCO-model, hvor en statslig pulje og/eller pensionskassekapitalbaseret ordning, stilles til rådighed for energirenovierungstiltag hos hhv.

private husejere, den almene boligsektor, private udlejningsbyggerier og offentlige bygninger - mod tilbagebetaling via de sparede energiudgifter? Hvilken effekt på energibesparende renoveringer vil en sådan ordning kunne have? Hvorledes vil økonomien udvikle sig for puljen ved en sådan ordning? Hvilke fordele og ulemper vil der være ved en statslig pulje hhv. en pensionskassebaseret pulje, og vil den ene model egne sig bedre end den anden til de forskellige bygningssektorer - og hvilke kommentarer er der i øvrigt til et forslag af denne karakter?

Svar:

Oprettelsen af en statsligt støttet ESCO-model indgår ikke umiddelbart i regeringens energiudspil.

Renterne til gennemførelse af energirenovering er og har været meget lave, og den danske lovgivning på området giver allerede banker og realkreditinstitutioner mulighed for at udarbejde skræddersyede finansieringsprodukter til bygningsejere, herunder blandt andet produkter, hvor tilbagebetalingen af lånet tilpasses efter energibesparelsesprofilen. De finansielle rammer for gennemførelsen af energibesparelser er således på plads.

I det omfang der er behov for, at staten yder økonomisk støtte til gennemførelsen af energibesparelser, er det umiddelbart regeringens holdning, at støtten ydes mest hensigtsmæssigt i form af tilskud, hvor støtten kanaliseres direkte til de husejere eller lejere, der er ansvarlige for gennemførelsen af energibesparelsen frem for at yde indirekte støtte via det finansielle system.

Dette er blandt andet baggrunden for, at det indgår i finanslovsaftalen for 2012, at der etableres en grøn støtteordning til energirenovering af boliger i 2013 og 2014 på 0,5 mia. kr. per år.

Spørgsmål 6:

Hvis en væsentlig del af de nye afgifter skal afspejle en merafgift på fossile energikilder, fremfor alene på energiforbrug, hvorledes kan provenuet så hentes hjem?

Svar:

Statens afgiftstab som følge af reduceret forbrug af fossile brændsler vil stige gradvist i takt med en grøn omstilling væk fra fossile brændsler. Ligeledes vil provenu fra en merafgift, der kun pålægges fossile brændsler, på længere sigt i takt med omstilling til fossil uafhængighed erodere. Med *Vores Energi* er der forslag til fuld finansiering af de afgiftstab, der følger af udspillet frem mod 2020. Der er ikke taget stilling til, hvad der skal ske efter 2020. Det vil være nødvendigt, at beskatningsgrundlaget på længere sigt ikke blot vedrører fossile brændsler, hvis provenuet fra energiafgifterne fortsat skal hentes hjem. Netop derfor er der allerede med den foreslåede forsyningssikkerhedsafgiften taget udgangspunkt i et bredere afgiftsgrundlag end kun fossile brændsler.

Samtidig bemærkes, at for så vidt angår elektricitet er energiafgifterne pålagt elforbruget og ikke pålagt brændslerne til elproduktion. Denne afgiftsstruktur afspejler også, at elektricitet er internationalt handlet på det nordiske elmarked mv.

I *Vores energi* foreslås det at undersøge tilskuds- og afgiftssystemet med henblik på at vurdere behovet for justeringer af det eksisterende system, herunder mulighederne for at sikre rette incitamenter til omstillingen til et grønt og fleksibelt energisystem.

Spørgsmål 7:

Hvilke virkemidler kan anvendes til at sikre en social profil i de nye energiafgifter?

Svar:

Såfremt der ønskes en anden social profil i energiafgifterne, vil dette principielt set kunne ske via f.eks. en "afgiftsrabat" på den enkeltes energiforbrug op til en defineret grænse.

Der må imidlertid peges på flere administrative udfordringer forbundet med en sådan socialt betinget "afgiftsrabat",

Afgifter på energiforbrug opkræves af energiselskaberne, som herefter afregner til skattemyndighederne. Da energiselskaberne ikke har kendskab til fx antallet af medlemmer af en husstand, boligareal mv., vil der skulle opbygges et parallel system til håndtering af en afgiftsrabat, med mindre den gives på baggrund af energiforbruget pr. måler.

Det er et væsentligt hensyn i skatte- og afgiftslovgivningen, at der kan ske den fornødne skattemæssige kontrol for at kunne undgå svig og unddragelse, og den opgave vurderes ikke at kunne løftes af energiselskaberne. Derfor vil en model med afgiftsrabat formentlig skulle indebære, at man først betaler den fulde afgift via energiselskabet, hvorefter der modtages refusion gennem en offentlig myndighed, hvor SKAT vurderes som den mest nærliggende mulighed.

Derudover er der en række problemstillinger af mere praktisk karakter, der fx opstår i forbindelse med, at en eller flere personer til- eller fraflytter husholdningen i løbet af året kan der opstå en administrativ udfordring med at beregne og opkræve energiafgifterne, herunder ift. at sikre at skatteansættelsen ikke sker på et løseligt anslået grundlag, men kan ske på et klart defineret grundlag, og dette vil skulle sættes i forhold til de involverede beløbsstørrelser.

Samtidig varierer energiforbruget typisk over året, og periodiseringen af en afgiftsrabat vil skulle håndteres på gennemskuelig vis. Måleraflæsninger sker som udgangspunkt kun fx en gang om året, og tidspunktet for husholdningernes måleraflæsninger ligger forskudt udover året. Samtidig kan de administrative udfordringer øges, hvis grænsen for afgiftsrabatten gøres afhængig af fx kolde vintre eller energiklassen for det enkelte hus, ligesom der vil kunne opstå modsatrettede incitamenter til at energirenovere huset til en bedre energiklasse.

Administrative hensyn som ovenfor skitseret må vurderes at være en væsentlig del af baggrunden for, at energiafgifterne (og andre punktafgifter) i dag ikke indeholder socialt betingede "afgiftsrabatter". Mere overordnet set er der tradition for, at sociale hensyn set som et samlet hele bliver håndteret via det generelle overførsels- og indkomstskattesystem, herunder bl.a. gennem den allerede eksisterende "grønne check".

Det bemærkes, at en afgiftsrabat svarende til f.eks. 1.000 kr. årligt per borger alt andet lige indebærer et tab af afgiftsprovener i størrelsesordenen 5,5 mia. kr. (forudsat at hver enkelt borger udnytter rabatten fuldt ud), der i givet fald skal finansieres på anden vis.

Spørgsmål 8:

Kan der på basis af kendte informationer om den enkelte husstand pålægges en merafgift på "overforbrug" af energi (varme og el) – fx varmeafgift baseret på husstandens areal (efter boligtype mm) og elafgift baseret på antal beboere i husstanden.

Svar:

Der henvises til ovenstående svar.

Spørgsmål 9:

Der blev i FL2001 afsat midler – på 23.74.13 Tilskud til produktrettede energibesparelser – til et forsøg, som skulle simulere en bundfradragmodel. Kontoen blev lukket af VK-regeringen inden forsøget blev iværksat. Et udvidet forsøg vil kunne afklare om en umiddelbar energiafgift senere kan erstattes af en sådan model, såfremt afprøvningen viser, at det kan fungere i praksis?

Der anmodes om kommentar og holdning til følgende forslag:

For at styrke mulighederne for en omlægning, der tager sociale hensyn og i øvrigt fremmer motivationen for energibesparelser, foreslås at gennemføre det forsøg, som af de nuværende regeringspartier og Enhedslisten blev aftalt i Finansloven for 2001 på konto 23.74.13 Tilskud til produktrettede energibesparelser "Forsøg med bundfradrag og forhøjet afgift for el og vand".

Forsøget blev stoppet af VK-regeringen i 2002 inden det blev gennemført. Der er fra 2010 indført en "grøn check" - et beløb, der indregnes i skatten. Beløbets størrelse afhænger af indkomst og af antal børn. Formålet med den grønne check er at kompensere for afgiftsforhøjelser for husholdningerne på energi og varer med sundhedsrisiko.

Der afsættes 10 mio. kr. til i 2012-2014 at gennemføre et forsøg, der simulerer indførelsen af et bundfradrag på afgiften på el, vand og evt. varme samt differentierede grønne afgifter. Forsøget gennemføres i samarbejde med klimaministeriet og en eller flere boligområder som fx almene boligafdelinger og grundejerforeninger.

I finansloven for 2001 blev anført, at forsøget "skal belyse virkningerne af at omlægge forbrugsafgifterne på elektricitet og vand ved at indføre et bundfradrag og fordoble de marginale afgifter. Forsøget skal klarlægge effekten af at reducere afgifterne hos forbrugere, der gennemfører el- og vandbesparelser. Endvidere vil de fordelingsmæssige effekter blive belyst. Forsøget udføres årene 2001-2002 i en sammenhængende boligforening eller et bykvarter med blandet boligform med i alt 100-500 husstande, som frivilligt indvilger i at deltage. Forsøget gennemføres ved at etablere en tilskudsordning.

Husholdninger, der reducerer forbruget af el eller vand, således at forbruget ligger under et fastsat standardforbrug, vil få et tilskud, der svarer til den nugældende afgiftssats for

den sparede mængde el eller vand. Derved får de deltagende husholdninger samme marginale incitament til at spare på el eller vand som i en bundfradragmodel. Forsøget afsluttes med en evaluering, der evt. kan danne udgangspunkt for udvikling af en generel model.”

Svar:

Som det fremgår af svarene ovenfor indeholder introduktion af et bundfradrag i forbrugsafgifterne for el og vand en række administrative udfordringer. Sådanne administrative udfordringer gælder også i forhold til en forsøgsordning.

Det bemærkes, at den skitserede forsøgsordning umiddelbart vil forudsætte, at tilskuddene gives på baggrund af den enkelte husholdningers faktiske forbrug af el, vand og varme, og dermed umiddelbart kræve en dokumentation heraf fra de enkelte husholdninger samt en sagsbehandling af tilskuddene med tilhørende administrative udgifter. Umiddelbart må formodes, at den skitserede model vil være administrativt tung set i forhold til de beløbsmæssige størrelsesordener der er involveret.